

PROTOKÓŁ KONTROLI DORAŻNEJ nr 5533.86.2017

w zakresie organizacji nauki zgodnie z ramowymi planami nauczania

Informacje o kontrolowanej szkole

Nazwa i adres szkoły: Liceum Ogólnokształcące w Zespole Szkół im. St. Żeromskiego
w Darłowie, ul. Chopina 4, 76 – 150 Darłowo
Telefon: 94 314 25 15 e-mail: zsdarlowo@wp.pl
Imię i nazwisko dyrektora: p. o. dyrektora szkoły Pani Dorota Morawska

Informacje o organie kontrolującym

Kuratorium Oświaty w Szczecinie Delegatura w Koszalinie,
ul. Wł. Andersa 34, 75 – 950 Koszalin
Telefon: 94 342 47 38 e-mail: koszalin@kuratorium.szczecin.pl

	Imię i nazwisko kontrolującego	Data wydania upoważnienia do przeprowadzenia kontroli	Numer upoważnienia do przeprowadzenia kontroli
1.	Joanna Łukaszewicz	3 lipca 2017r.	KO.I.K.5533.86.2017.JŁ

Termin i sposób powiadomienia:

Termin rozpoczęcia kontroli: 7 lipca 2017r.
Termin zakończenia kontroli: 7 lipca 2017r.
Numer wpisu do rejestru kontroli organu sprawującego nadzór pedagogiczny: 5533.86.2017
Numer wpisu do rejestru kontroli szkoły: 2/2017

Informacje o kontroli:

Kontrolę przeprowadzono na podstawie przesłanego do Kuratorium Oświaty w dniu 22 czerwca 2017r. pisma uczniów klasy pierwszej Liceum Ogólnokształcącego w Zespole Szkół w Darłowie, w którym zwracają się z prośbą o rozpatrzenie nieprawidłowości związanych z wyborem przedmiotów nauczanych w zakresie rozszerzonym. Pismo o tożsamej treści zostało również przesłane przez uczniów do Ministerstwa Edukacji Narodowej. Kontrolę przeprowadzono w zakresie zgodności organizacji nauki z ramowymi planami nauczania.

W trakcie kontroli:

Przeprowadzono rozmowę z p. o. dyrektora szkoły Panią Dorotą Morawską oraz dokonano analizy dokumentacji zgromadzonej w sprawie:

- Szkolnych planów nauczania na lata 2016 – 2019,
- Arkusza organizacyjnego opracowanego na rok szkolny 2017/2018,
- Informacji o planowanych na rok szkolny 2017/2018 zajęciach pozalekcyjnych,

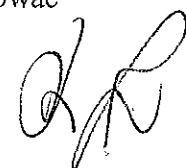
- Listy kandydatów na uczniów klasy I w roku szkolnym 2016/2017,
- Podań kandydatów o przyjęcie do Liceum Ogólnokształcącego na rok szkolny 2016/2017,
- Pisma Rady Szkoły przy Zespole Szkół w Darłowie z dnia 6 marca 2017r.,
- Oświadczeń uczniów z dnia 23 czerwca 2017r., dotyczących oczekiwań związanych z wyborem przedmiotów w zakresie rozszerzonym,
- Regulaminem Rady Szkoły.

Ustalenie stanu faktycznego, w tym stwierdzone ewentualne nieprawidłowości:

1. W trakcie kontroli ustalono, że na rok szkolny 2016/2017 planowano utworzenie dwóch klas pierwszych:
 - matematyczno – przyrodniczej z rozszerzeniami z takich przedmiotów jak: biologia, chemia, matematyka oraz przedmiotem uzupełniającym – język angielski
 - humanistyczno – europejskiej z rozszerzoną geografią, językiem polskim, WOSEm oraz również językiem angielskim jako przedmiotem uzupełniającym.
 Rekrutacja prowadzona była do dwóch powyżej wymienionych klas. Ze złożonych w szkole podań wynika że, 13 uczniów zadeklarowało chęć nauki w klasie humanistyczno – europejskiej, 2 w matematyczno – przyrodniczej, a 11 zaznaczyło oba profile. Podczas kontroli p.o. dyrektora szkoły Pani Dorota Morawska przedstawiła do wglądu opracowany 20 kwietnia 2016r. szkolny plan nauczania na lata 2016 – 2017 dla klasy I a liceum, w którym ujęto rozszerzenia z takich przedmiotów jak: matematyka, chemia i biologia. Brak szkolnego planu nauczania dla klasy o profilu humanistyczno – europejskim. Pani D. Morawska wyjaśniła, że funkcje pełniącej obowiązki dyrektora szkoły objęła 30 listopada 2016r. Do tego czasu dyrektorem był Pan Bogdan Herbeć, który odpowiadał za przygotowanie szkolnych planów nauczania. W czerwcu 2017r. został przygotowany ponownie przez Panią D. Morawską szkolny plan nauczania dla klasy przyrodniczej, w którym zaplanowano rozszerzenia z biologii i geografii oraz przedmioty uzupełniające: historia i społeczeństwo oraz przedmioty dodatkowe uzupełniające: matematyka reaktywacyjna oraz język angielski turystyczny. W szkolnym planie nauczania oraz arkuszu organizacyjnym brak informacji o rozplanowaniu godzin do dyspozycji dyrektora. Zgodnie z § 4 ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 lutego 2012r. w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych (Dz. U. z 2012r., poz. 204 ze zm.) zwanego dalej rozporządzeniem, dyrektor szkoły ustala szkolny plan nauczania, w którym określa dla poszczególnych klas na danym etapie edukacyjnym m.in. tygodniowy wymiar obowiązkowych zajęć edukacyjnych. Analizując dokumentację szkolną należy uznać, że wymóg ten nie został spełniony, a szkolny plan nauczania został przygotowany dla obecnej klasy I w czerwcu 2017r.
2. W szkolnym planie nauczania dołączonym do arkusza organizacyjnego przedłożonego do zaopiniowania Zachodniopomorskiemu Kuratorowi Oświaty ujęto w klasie II liceum rozszerzenia z biologii i geografii w wymiarze odpowiednio 11 i 10 godzin na dwuletni okres nauczania (klasa II i III). Przedmiot uzupełniający historia i społeczeństwo w wymiarze 2 godzin oraz dodatkowe przedmioty uzupełniające: matematyka reaktywacyjna – 2 godz. i angielski uzupełniający turystyczny - 2 godz. Zgodnie z *ust. 11 załącznika nr 7 do rozporządzenia* uczniowie mogą realizować dodatkowe przedmioty uzupełniające, dla których nie została ustalona podstawa programowa, lecz program nauczania tego przedmiotu został włączony do szkolnego

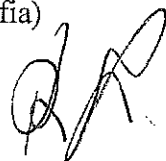
zestawu programów nauczania, pod warunkiem, że tygodniowa liczba godzin obowiązkowych zajęć edukacyjnych jest niższa niż tygodniowa liczba określona w *ust. 10 pkt. 1 rozporządzenia*. Wyniki kontroli wykazały, że zarówno matematyka reaktywacyjna jak i angielski turystyczny zostały włączone do szkolnego zestawu programów nauczania przez dyrektora szkoły, o czym poinformował radę pedagogiczną na posiedzeniu w dniu 19 czerwca 2017r. Przy ustalaniu dodatkowego przedmiotu uzupełniającego dyrektor szkoły zobligowany jest zasięgnąć opinii uczniów danego oddziału. Dyrektor szkoły wyjaśnił, że takiej opinii zasięgnął ustnie o (brak daty) oraz w dniu 23 czerwca 2017r. poprzez wypełnienie przez nich oświadczeń dotyczących realizowanych w klasie II i III przedmiotów. Z informacji dyrektora wynika, że uczniowie nie mieli zastrzeżeń, co do przedmiotów dodatkowych uzupełniających. Należałoby jednak podkreślić, że brak jest dowodów, aby zasięgnięcie opinii uczniów odbyło się przed włączeniem programów do szkolnego zestawu oraz przygotowaniu arkusza organizacyjnego na rok szkolny 2017/2018. Tak więc można przyjąć, że zasięgnięcie opinii uczniów miało formę informacyjną.

3. Z przeprowadzonej kontroli wynika, że w dniu 26 lipca 2016r. została ogłoszona lista osób przyjętych do klasy I liceum. W związku ze zbyt małą liczbą kandydatów utworzono tylko jedną klasę pierwszą liczącą 28 osób. We wrześniu 2016r. nie dokonano aneksu do szkolnego planu nauczania. W trakcie kontroli ustalono, że uczniowie i ich rodzice zostali o tym fakcie poinformowani przed rozpoczęciem roku szkolnego – dyrektor przedłożył listę przyjętych kandydatów ze złożonymi na niej podpisami rodziców. Podał, że w tym okresie uczniowie i ich rodzice nie byli informowani o tym, jakie przedmioty będą realizowane w zakresie rozszerzonym. Zgodnie z *ust. 3 załącznika nr 7 rozporządzenia*, dyrektor liceum ogólnokształcącego, po zasięgnięciu opinii rady szkoły, uwzględniając zainteresowania uczniów oraz możliwości organizacyjne, kadrowe i finansowe, ustala przedmioty realizowane w zakresie rozszerzonym, spośród których uczeń wybiera od 2 do 4 przedmiotów, z tym, że jednym z tych przedmiotów powinna być: historia, geografia, biologia, chemia lub fizyka. Rozporządzenie nie określa terminu w jakim dane rozszerzenia powinny zostać ustalone. Rada Szkoły przy Zespole Szkół im. St. Żeromskiego w Darłowie w dniu 6 marca 2017r. wyraziła opinię pozytywną w zakresie wyboru rozszerzeń, przy czym należałoby zaznaczyć, że w tym okresie o wybranych rozszerzeniach nie zostali jeszcze poinformowani uczniowie. W przedstawionej do wglądu opinii brak informacji o trybie w jakim została ona ustalona. Zgodnie z *art. 51 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2016 r., poz. 1943 ze zm.)* rada szkoły uchwała regulamin swojej działalności, a zebrania rady są protokołowane. W trakcie kontroli dyrektor szkoły nie posiadał informacji, czy w sprawie wyrażenia opinii odbyło się spotkanie, z którego sporządzono protokół czy opinia została wyrażona jednoosobowo. W momencie opracowania przez dyrektora szkoły arkusza organizacyjnego i przesłania go przez organ prowadzący do zaopiniowania przez Kuratorium Oświaty, zostały już wybrane i zaplanowane rozszerzenia w klasie II. Arkusz został przesłany w dniu 27 kwietnia 2017r. (data wpływu) i w dniu 9 maja 2017r. uzyskał opinię Zachodniopomorskiego Kuratora Oświaty. Arkusz został zatwierdzony przez organ prowadzący w dniu 29 maja 2017r. Z przedstawionych informacji wynika, że przed opracowaniem arkusza na rok szkolny 2017/2018 ostatnia informacja przekazana uczniom o tym jakie będą realizować

rozszerzenia została przekazana w okresie rekrutacyjnym na rok szkolny 2016/2017. W trakcie kontroli ustalono, że przy przekazywaniu uczniom informacji o naborze, wyjaśniono im i ich rodzicom, że z uwagi na utworzenie tylko jednej klasy I, rozszerzenia mogą ulec zmianie. Dyrektor podał, że o wybranych rozszerzeniach uczniowie zostali poinformowani przez wychowawcę klasy w maju 2017r. W związku z powyższym można uznać, że zostali postawieni przed faktem dokonany – informacje pozyskali po przygotowaniu arkusza organizacyjnego i przekazaniu go do organu prowadzącego. Uczniom zaproponowano 2 rozszerzenia, czyli minimum, które muszą wybrać. Natomiast rozporządzenie zakłada, że ustalone przedmioty powinny dać uczniowi możliwość wyboru od 2 do 4 rozszerzeń (*ust. 3 załącznika nr 7*). W okresie rekrutacyjnym zaproponowano w każdej klasie po trzy rozszerzenia, natomiast w klasie drugiej, po wprowadzeniu zmian dwa.

W dniu 2 czerwca 2017r. do dyrektora szkoły wpłynęło pismo uczniów klasy I liceum, w którym wyrazili swoją dezaprobatę dotyczącą zmiany „profilu nauczania” - wyboru przedmiotów nauczanych w zakresie rozszerzonym. W tym samym dniu odbyło się spotkanie dyrektora z uczniami, gdzie zostały przedstawione proponowane zmiany oraz uczniowie mogli wyrazić swoje oczekiwania. Z informacji przekazanej podczas kontroli przez dyrektora wynika, że tylko jedna uczennica zgłosiła chęć wyboru rozszerzonej chemii zamiast geografii (jak było proponowane podczas rekrutacji w klasie matematyczno – przyrodniczej). Poinformowanie rodziców zostało zaplanowane na dzień 14 czerwca 2017r. podczas zebrania klasowego. Jednak z uwagi na nieobecność wychowawcy klasy zebranie nie odbyło się. Dyrektor nie wyznaczył w zastępstwie nauczyciela, który mógłby rodzicom przekazać informację. W dniu 6 czerwca 2017r. o spotkanie z dyrektorem szkoły poprosiło 3 rodziców. Dwoje z nich zaakceptowało rozszerzenia, natomiast jeden wskazał na potrzebę rozszerzenia z wiedzy o społeczeństwie. Uczniowie w dniu 20 czerwca 2017r. wystosowali do Kuratorium Oświaty oraz Ministerstwa Edukacji Narodowej pismo z prośbą o pomoc w rozwiązaniu problemu. Do pisma dołączyli oświadczenia 11 rodziców o tym, że nie zostali poinformowani o wprowadzanych zmianach. Informację o przesłaniu pism przekazali do dyrektora szkoły. W dniu zakończenia zajęć dydaktyczno – wychowawczych 23 czerwca 2017r. Pani D. Morawska wraz z Panią _____ (wicedyrektor), wychowawcą klasy Pani _____ spotkała się z uczniami klasy I. Podczas spotkania uczniowie pisali oświadczenia, w których mieli określić, czy proponowane im przedmioty w zakresie rozszerzonym są zgodne z ich zainteresowaniami i planami związanymi z dalszą edukacją. Z 20 obecnych uczniów, 15 zaakceptowało rozszerzenia, 2 osoby wymieniły język polski, WOS i geografie (jest zaplanowana), 1 wskazała na język polski i chemię, 2 osoby wyraziły opinię negatywną, przy czym nie podały jakie rozszerzenia chciałyby realizować. W związku z powyższym dyrektor szkoły kierując się możliwościami organizacyjnymi i finansowymi oraz opinią większości uczniów, podjął decyzję o podtrzymaniu ujętych w szkolnym planie nauczania przedmiotów realizowanych w zakresie rozszerzonym – biologii i geografii. Dyrektor wyjaśnił, że nie ma możliwości organizacyjnych i finansowych, aby dla pojedynczych uczniów wprowadzać kolejne rozszerzenia. Ponadto wyjaśnił, że z zaproponowanych przedmiotów (biologia i geografia)

uczniowie najczęściej przystępują do egzaminu maturalnego w zakresie rozszerzonym.

4. Z przeprowadzonych czynności kontrolnych wynika, że dla uczniów liceum na rok szkolny 2017/2018 została przygotowana bogata oferta zajęć pozalekcyjnych w ramach realizacji projektu „Edukacja ponad wszystko”. Uczniom zaproponowano w wymiarze 30 godzin w roku zajęcia rozwijające z takich przedmiotów jak: j. niemiecki, matematyka, biologia, chemia, fizyka, geografia, informatyka, podstawy przedsiębiorczości. Na dzień kontroli brak jeszcze informacji, w jakich klasach/grupach dane zajęcia będą realizowane.
5. Analiza szkolnych planów nauczania wykazała, że nie zostały jeszcze wykorzystane godziny do dyspozycji dyrektora. Zgodnie z *ust. 14 załącznika nr 7 rozporządzenia*, wymiar godzin do dyspozycji dyrektora ustala w każdym roku szkolnym dyrektor szkoły, natomiast § 2 *ust. 1 pkt. 5* wskazuje, że godziny te można przeznaczyć na zwiększenie liczby godzin wybranych obowiązkowych zajęć edukacyjnych. Zgodnie z *ust. 3 załącznika nr 7 do rozporządzenia*, w trzyletnim okresie nauczania na przedmioty w zakresie rozszerzonym i przedmioty uzupełniające należy przeznaczyć co najmniej 870 godzin. Na przedmioty rozszerzone i uzupełniające przeznaczono w szkolnym planie nauczania łącznie 904 godziny (w przeliczeniu na 32 tygodnie nauki w klasie II i 28 tygodniu w klasie III). Przy czym na rozszerzenia z biologii i geografii trzeba przeznaczyć minimum po 240 godzin. Ze szkolnego planu nauczania wynika, że na biologię przeznaczono 332 godziny, a na geografię 300. Rozporządzenie w sprawie ramowych planów nauczania daje dyrektorowi w minimalnym wymiarze 870 godzin zaplanowanie w dowolny sposób rozszerzeń i przedmiotów uzupełniających z zachowaniem wskazanej w rozporządzeniu liczby godzin na poszczególne rozszerzenia. Ponadto zgodnie z § 3 *ust. 1 rozporządzenia* dyrektor może wnioskować do organu prowadzącego szkołę o przyznanie nie więcej niż 3 godzin tygodniowo dla każdego oddziału w danym roku szkolnym na zwiększenie godzin obowiązkowych zajęć edukacyjnych lub dodatkowych zajęć rozwijających uzdolnienia i zainteresowania uczniów – tak więc wskazane godziny można przeznaczyć np. na dodatkowe przedmioty uzupełniające. W związku z zaistniałą sytuacją dotyczącą sposobu ustalenia przedmiotów w zakresie rozszerzonym i uzupełniającym w klasie I można rozważyć, w porozumieniu z organem prowadzącym, zorganizowanie spotkania z uczniami i rodzicami w celu wypracowania porozumienia w powyższej sprawie.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami w zakresie ramowych planów nauczania wydaje się, na podstawie art. 33 ust. 4 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. 2016, poz. 1943 ze zm.), następujące zalecenia:

1. Na podstawie *ust. 3 i ust. 11 załącznika nr 7 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 lutego 2012r. w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych (Dz. U. z 2012r., poz. 204 ze zm.)* ustalać przedmioty realizowane w zakresie rozszerzonym i przedmioty uzupełniające dodatkowe

w sposób umożliwiający uczniom faktyczny ich wybór oraz uwzględniając zgłaszane przez zainteresowania.

2. Zgodnie z § 4 ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 lutego 2012r. w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych (Dz. U. z 2012r., poz. 204 ze zm.) ustalać szkolny plan nauczania na dany etap edukacyjny.
3. Na podstawie art. 51 ust. 5 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. 2016, poz. 1943 ze zm.), pozyskiwać opinie Rady Szkoły wydane zgodnie z przyjętym regulaminem.

Termin wykonania zaleceń: od dnia otrzymania protokołu.

Zgodnie z § 19 ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2015r. w sprawie nadzoru pedagogicznego (Dz. U. z 2015, poz. 1270) dyrektor szkoły w terminie 7 dni roboczych od dnia otrzymania protokołu kontroli, może zgłosić do organu sprawującego nadzór pedagogiczny pisemne, umotywowane zastrzeżenia do ustaleń w nim zawartych.

Zgodnie z art. 33 ust. 4-6 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2016 r., poz. 1943 z późniejszymi zmianami) należy w terminie 30 dni od dnia otrzymania zaleceń, a w przypadku wniesienia zastrzeżeń – w terminie 30 dni od dnia otrzymania pisemnego zawiadomienia o nieuwzględnieniu zastrzeżeń, powiadomić Zachodniopomorskiego Kuratora Oświaty o sposobie realizacji zaleceń oraz organ prowadzący szkołę o otrzymanych zaleceniach i sposobie ich realizacji.

Protokół podpisali:

p.o. DYREKTOR SZKOŁY

mgr Daria Morawska

(dyrektor)

STARSZY WIZYTA TOR

Jouana Łukasiewicz

(przeprowadzający kontrolę)

Protokół sporządzono dnia 17 lipca 2017 r. w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden otrzymuje kontrolowany dyrektor szkoły, a drugi włącza się do akt kontroli.

Poświadczam odbiór protokołu kontroli. 17.07.2017

p.o. DYREKTOR SZKOŁY

mgr Daria Morawska

(data, podpis i imienna pieczęć dyrektora szkoły)

Zgodnie z § 17 ust. 1 pkt 7 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2015r. w sprawie nadzoru pedagogicznego (Dz. U. z 2015, poz. 1270), protokół kontroli zawiera parafy kontrolującego i dyrektora szkoły lub placówki na każdej stronie protokołu.